DISPUTATIO IURIDICA DE POSSESSIONIS ACQUISITIONE. QUAM DEO OPT. MAX. FAVENTE IN...

Christian Kremberg, Johann Carl Wogesser

VIRO

ERUDITIONIS PRÆSTANTIA,
Virtutis laude, rerumq́ Politicarum usu
Spectatissimo

Dn. HENRICO VVOGESSERO,

Illustrissimo ac Celsissimo
Principi & Domino
Dn. LUDOVICO
Landgravio Hassiæ, &c. à Secretis,

Adgnato suo omni Pietatis Observantiæq́ genere perpetuum colendo

Hoc Studij sui Legalis Exercitium

Animo devoto inscribit atq́ dedicat

JOHANNES CAROLUS
VVogesser A.

De

Possessionis Acquisitione Disputatio.

Thesis I.

Cum πολύσημα distinguenda prius, quàm in disciplinis usurpanda sint; meritò de Possessionis Acquisitione dicturo hęc prima esse cura debet, ut in Varias Verbi Possessionis significationes inquirat. Interdum igitur Possessionis vocabulum à Juris nostri Auctoribus ponitur pro Usucapione, per metonymiam Causæ pro Effectu: *ut in l. 19 23 §. 1. l. 30. ff. ex quib. caus. major. l 44 ff. de donat. int. virum & ux.* Borcholt. *de acquir. vel amitt. Poss. c. 1. n. 1.* Cujac. *24. observ. 9. Dn.* Obrecht *in meth. tract. de Possess. c. 1. th. 5.*

II. Interdum accipitur pro Re Immobili, quæ possideri solet, per metonymiam Adjuncti pro Subjecto: *ut in l. 11. ff. de alien. jud. mut. caus. fact. l. 5. §. 10. ff. de reb. eor. qui sub. tut. l. 3. ff. de extraord. cogn. l. 36. § ult. ff. de acquir. vel om. hered. l. 2. C. de probat. l. 11. C. comm. utr. jud. l. 3 C de revoc. donat. l. 6. C. de R. V. l. 6. C. de prædijs & alijs reb. minor. fac. l. 78 ff. de V. S. ubi* Gæddæus *n. 3.* Hinc & illud fluxit, quod verbum Possessionis pro ipso verbo Proprietatis legatur *in l. 4. C. de contrah. empt.* Borcholt. *de acquir. Poss. c. 6. n. 8.*

III. Aliquando etiam usurpatur pro facto eorum, qui non possident verè, sed tantùm tenent: *ut in l. 1. §. 5. l. 24. 29 ff de acquir. vel am. poss. l 7. § 11. ff. comm. divid. l. 38. §. 10 ff de Usur. l 38. §. 7. ff. de V. O. l. 9. §. ult. ff. de Publ. in rem. act.* Hoc autem fieri κατα χρηστικῶς

A 2 inde

inde apparet, quia alibi hi ipsi qui in specie tenent, negantur possidere: *ut in l. 3. §. 20. l. 49 §. 1. ff. de acquir. Poss. l 9. ff. de R. V. l 6. §. 2. ff. de precar. &c De quo mox plura.*

IV. Tandem propriè sumitur pro eâ detentione, sive insistentiâ rei, in qua cum Detinendi facto, Animus quoque Sibi Habendi concurrit. Quæ significatio ad nostrum propositum pertinet: & maxime *in tit. ff. & C. de acquir. retin. Vel am. Poss.* attenditur.

V. Etymon Possessionis à Sedibus deductum esse JCtus Paulus asserit *in l. 1. princ. ff. h. t.* Cui consonat, quod Possidere, quasi Posse Sedere dictum putet Alciatus *lib. 1. Parerg. c. 1. quem sequitur* Donell. *5. comment c. 6.* Borcholt. *de acquir. Poss. c. 1. n. 6,* Dn. Obrecht *d. c. 1. th. 18 & seqq.* P. Frider. *de caus. & mater. Poss. c. 1, n. 6.*

VI. Et optimè quidem à Sedibus appellata est Possessio. Hoc namq; ostenditur, ab eo demum Naturaliter (h. e. secundum primam sui naturam) teneri Possessionem, qui rei insistit: sive, quod idem est, sedem in re ponit: aut quemcunq; similem corporalem actum ad Possessionem adhibet *l. 1. princ. ff. h. t. Prædicti dd. loc.*

VII. Definitur Possessio Detentio rei Vacuæ, quæ in Commercio esse putatur, cum Animo Sibi Habendi.

IIX. Genus itaq; Possessionis dicitur Detentio: quod probatur tum *text. in l 44. § 2 ff h. t l. 15. §. ult. ff ex quib caus. major l. 21. in fin ff. de hered. vel act Vend l. 5. princ. ff. de impens in res dotal. fact. l. 44. §. ult ff. de Usurpat. l 79 ff. de solut l. 1. C de R. V. l. ult. C. si unus ex plur. hered.* In quibus LL. is qui Possidet, Tenere dicitur, præcipua specie κατ' ἐξοχὴν per nomen generis denotatâ.

IX. Tùm ex ipsâ probatur Detentionis naturâ, quæ in genere est rei κατοχὴ, quæ fit, quasi quali tenendi affectu sive sui, sive alterius causâ Dn. Obrecht *d. c. 1. th. 19.*

X. Et duas habet species: hanc qua de agimus, Possessionem, & Detentionem in specie sic dictam. Unde fit, quod Tenere & Possidere aliquoties sibi opponantur: *ut in §. 2 Inst. quib. mod. toll. oblig. [illegible] 1 ff de accept l 38. § 7. & 8 ff. de V. O.*

XI. A speciali ergo Detentione hac ut discernatur Possessio, eam cum Animo Sibi habendi conjunctam esse diximus *ex l 18. princ. ff. h. t.* Cum è contra Detentio in Affectione non sibi, sed Alteri habendi subsistat: *Vid. Dn.* Obrecht *d. c. 1. th. 14. & c. 2. th. 95.* Cujac. *9 [illegible] 33.* Vultejus *lib. 1. Jurispr. Rom. c. 67.*

12. Ejus-

XII. Ejusmodi verò Sibi Habendi animus quamvis *in l. 2. C. de præscript. 30. vel 40. ann.* illi maximè applicetur, qui pro Suo sive opinione Domini possidet: potest tamen *arg. l. 13 §. 1 ff. de Pub. in rem act. l. 22 §. 1 ff. de noxal. act. &c* ei quoq; attribui, qui possidet alià quadam ratione sibi possessionem habendi: &, qui, quando voluerit, externa vi cessante, sine impedimento insistere rei naturaliter, eamque tenere, & eidem custodiam apponere potest, *juxta l. 1. princ l 3. §. 13. ff. h. t. fac. l. 11 ff de Vi & Vi arm.*

XIII. Atq; ex hactenus dictis constare nonnihil existimaremus, quid de quæstione illà inter Dd. controversâ sit sentiendum: cum Possessionem quidam Juris, quidam Facti speciem esse contendunt. Præterquam enim, quod expressè dicatur esse facti *in l. 1. §. 3. & 4. ff. h. t. l. 1. §. 15. ff si is, qui testam. lib. esse juss. erit.* & plurimùm facti habere *in l. 19. ff. ex quib. caus. major.* ex ipsa cum Nominali, tùm Reali Possessioni Definitione idem evincitur. Facto namq; opus est, sit in re sedem ponere, aut detinere illam, eiq; insistere velim. Donell. *5. comment. c. 6. Dn. Oprecht. d. tract. de Possess. c. 2. th. 49 & seqq.* P. Frider. *de caus. & mater Poss. c. 8. n 2.*

XIV. Hinc est, quòd ab Hostibus reversus possessionem cum aliis juribus non recipiat *l. 23. §. 1. ff. h. t. l 19. ff. ex quib caus major.* Quod Heres in possessionem defuncti non succedat *d. l. 23 princ.* ne Suus quidem Gail. *2 observ. 152. n. 10.* Gæddæus *ad l. 24. ff de V. S. n. 19.* Hœnonius *in quæst juris illust. disp 6. controv. 12.* Quod tenendi facultate amissâ, ea ipsa amittatur *l. 3. §. 13. ff h. t.*

XV. Illud interim ex *l. 44. princ. ff. h. t. l. 10. C. h. t l 5. C. de liber caus.* dubium non habet, esse quoddam Possessionis jus, sive (*ut cum l. 49. princ. ff. h. t.* loquamur) esse quod Possessio ex Jure mutuetur: cujusmodi etiam est: quod Animo solo retineri possit *§. 5. Inst. de Interd. l. 3 §. 7 & 11. l. 25. §. ult. l 44. §. ult. l. 46. ff. h. t. l. 1. § 24. & seqq. ff. de Vi & Vi arm. l. 4. C. h. t.* Quod non ipsis servis, sed dominis per eos acquiratur *§ 3. Inst. per quas pers. cuiq; acquir. l. 1, §. 5. l. 24. 49 princ. ff. h. t.* Quod posteriori Possessori Auctoris sui Possessio accedat, *de quo in l 13. §. 1. & seqq. ff h. t. l. 14 ff. de divers. & temp. præscript. &c.*

XVI. Atq; non Justa modò, sed etiam Injusta Possessio aliquid, (licet minus) juris habet. Nam & Injustus Possessor Interdictis defenditur contra alium, à quo non vitiosè possidet

l.1.§.ult l.2 ff.uti possid l.1.§.30 ff.de vi & vi arm fac.l.ult ff.h.t. Imò contra omnem omninò vi dejicientem *§.6 Inst de Interd.l.4.§ 24 ff. de usurpat.c.in literis 5 ext.de restit.spoliat.* Item, quandoq; fructus suos facit: ut quos Conjunx ex re illicitè donata, sua industriâ acquisivit *l.45 ff de usur.l.17.ff.de donat.int,vir & ux.* Cujac. *18. observ 24.*

XVII. Cognita Possessionis Definitione, nunc, in quæ membra eadem dividi soleat, dispiciamus. Et primùm aliam Justam aliam injustam esse Possessionem docet *l 3 § 5 ff.h t l 2 ff.uti possid l.7.§.4 ff. comm.divid l.19.princ ff.de precar.* Illam vocamus, quæ ex justa aliquâ causa, seu titulo (cujus species recensentur *in l.3 §.21 ff h. t.l.1.§.ult. & ll,aliquot seqq.ff. de Publ.in rem act.*) dependet, & à jure civili maximè probatur. Hanc, quæ ex injusta causâ dependet, & à jure, quatenus talis, non probatur. Borcholt. *de acquir.Poss.c.2.divis.1.n.3.* Dn. Obrecht *d,tract de Possess.c.4.th.156. & seqq.*

XIIX. Hujus injustæ Possessionis tria potissimùm in Jure extant genera. Nam Injustè possidet, qui Vi nactus est possessionem: h.e. qui alterum vi de Possessione suâ dejecit *l.1.§.28.ff di vi & vi arm.* aut revertentem in fundum suum ingredi prohibuit *l.6.in fin ff h.t.d.l.1 §.24.* aut in medio itinere, ne ingrederetur, detinuit *d.l.1 § 24.*

XIX. Sic Injustè possidet, qui clam possidere cœpit: qualis ille est. cui furtivè Possessionem ingresso, prior Possessor, eum in possessione suâ offendens statim possessionem cedit: & rectâ ad juris remedia pro illâ recuperandâ se confert *per l. 6.princ.& § 1.ff.h.t.*

XX. Tertiò Injustè possidet, qui Precariò rem acceptam sine dantis voluntate retinere vult. *tot tit ff de precar.* Adeoq; passim tria ista Possessionum vitia, Vi Clam Precariò, conjunctim leguntur *l.13.§.1.ff.h.t.l.10 princ ff.si serv.vind l.1 §.ult ff de aqua & aquæ pluvia l.22. ff. de acquir.rer. dom.l.31.§.4.ff de usurpat.l.14.ff. de Vi & Vi arm. l.1.princ. §.5.& ult.ff. uti possid.l.1.princ.ff de superfic l.1 princ.§.2.& ult.l.3 § 2. & tt. t.ult ff.de itin actuq; priv l.1.princ.§.29 ff.de aqua quotid.l.1.princ ff.de rivis l.1.§.7 ff.de cloac l.1.C.de servit.& aqua.*

XXI. Atq; hæc tria Possessionum genera Injusta esse manifestissimum est ex eo, quod & contra voluntatem prioris Possessoris res occupatur *l 5.33.ff.h.t.* & quod contra ejusmodi occupatorem Prætor dat Interdictum de Possessione Violentâ, Clandestinâ, Precariâ *l.7.§.5.ff.comm.divid.tot.tit.ff.de Vi & Vi arm,& tit. de precar.*

22. Cæte-

XXII. Cæterùm esse aliquando etiam Injustam Possessionem, licet quis ex Voluntate prioris Possessoris rem occupaverit, probari potest exemplo Mariti vel Uxoris rem à Conjuge illicitè donatam obtinentis *l. 1. § 4 l. 16. ff. h. t. l. 13 § 1. ff. de hered. petit. junct. l. 26. princ. ff. de donat. int. Vir. & ux. Vid.* Anton. Faber *lib. 4 conject. 17.*

XXIII. Secundò dispescit Possessio solet in eam, quæ est bonæ fidei, & eam quæ est malæ fidei *l. 3. § pen. ff. h. t. l. 48 § 1. ff. de acquir. rer. dom.* Illam dicimus, quam quis se nactum existimat ab eo, qui ejus transferendæ jus habet. Hinc, quam quis, existimans ad se jure minimè pertinere, nihilominus occupatam tenet *arg. l. 109. ff. de V. S. ubi* Gæddæus *n. 2. l. 3 princ. ff. ad L. Fab. de plag. l. 38. ff. de usurpat. l. 20 § 11. ff. de hered. petit. l. 2 C. eod.* Vultejus *lib. 1. Iurispr. Rom. c. 67.*

XXIV. Neq; verò hanc Possessionis divisionem cum præcedente prorsus eandem statuimus: quin potius Errantis in Jure possessionem Injustam, at interim Bonæ fidei esse arbitramur, seu, quod idem est, dolo carere *l. 25. §. 6 ff. de hered. petit. l. 3. §. 22 ff. ad SC. Syllan. fac. l. 32 §. 1. ff. de usurpat. l. 48. princ. vers. nec interest ff. de acquir. rer. dom. junct. l. 2. §. 15 ff. pro empt.* Gæddæus *ad d. l. 109. n. 4. & 5.* Hænonius *in quæst. juris illust. lib. 6 controv. 8.*

XXV. Tertiò in Jure hæc Possessionum divisio occurrit, quod alia dicatur Naturalis, alia Civilis *l. 3. § ult. ff. ad exhibend. l. 24. ff. h. t. l. 2. § 1. ff. pro hered. l. 1 §. 9. ff. de Vi & Vi arm. l. 38 § 7. ff. de V. O.* Mixta autem, quæ simul Naturalis & Civilis sit, nulla legitur: nec talis etiam dari potest. Cujac. *9. observ. 33.* Borcholt. *de acquir. Poss. c. 2. divis. 3. n. 14.* Dn. Obrecht *d. tract. de Possess. c. 3. th. 146. & 151.*

XXVI. Ut verò propè nulli non Interpretum Possessionem in hæc membra digeri agnoscunt; ita in definiendis his ipsis mirum in modum variant. Quid? quod & in Juris textibus, terminorum istorum non eadem ubiq;, sed diversa sit significatio. Donell. *5. comment. c. 7.* Wesenbec. *in parat. ff. h. t. n. 3.* Dn. Obrecht. *d. tract. de Possess. c. 4. per tot.*

XXVII. Interdum itaq; Naturalis Possessio appellatur ea, quæ Corpore consistit, & ipso facto occupatur. Civilis, quæ Animo tantùm tenetur. Quæ significatio videtur erui ex *l. 1. princ. & §. 1. l. 3. §. 3. & 13. l. 23. princ. ff. h. t.* Et locum habet tùm maximè quando quis rem pro suo ex justa causa possidet. In eo siquidem Naturalis Possessio

sem-

ſemper denotat Corporalem rei apprehenſionem (cui illa tantùm Poſſeſsio, quæ Animo tenetur, opponi poteſt. *Dn.* Obrecht. *d. c. 4. th. 171 & ſeqq.*

XXVIII. Veruenimverò hac Vocabulorum iſtorum appellatione inſpectâ, dicendum omninò eſt cum Azone, ejuſq; ſectatoribus, Naturalem & Civilem Poſſeſsionē nō eſſe ſeparatas Poſſeſsionis ſpecies: ſed ejuſdem Poſſeſsionis diverſos ſaltem reſpectus. Nam ad omnem omninò Poſſeſsionem requiritur, ut ab initio non Animo ſolùm, verum etiam Corporis miniſterio acquiratur (*Vid. infr. th. 43*, adeoq; omnis in Individuo Poſſeſsio ab initio erit Naturalis.

XXIX. Ita omnis etiam omninò poſſeſsio, poſtquam eſt acquiſita, Animo ſolo retineri poteſt (*dict. ſupr. th. 15*) ac proinde omnis Poſſeſsio poterit eſſe Civilis. Non enim aliam eſſe Poſſeſsionem, quæ Animo ſolo retinetur, aliam, quæ prius Corpore & Animo eſt acquiſita & aliquo uſq; retenta, inde apparet, quod propter hoc factum Uſucapio non interrumpitur *Vid.* Donell. *5. commun. c. 9.* Mynſing. *ad §. 5. Inſt. de Interd n. 4. & 5.* Borcholt. *d c. 2 diviſ 3. n. 2.*

XXX. Deinde Civilem Poſſeſsionem in Jure pro ea haberi, quâ quis rem opinione domini ex juſtâ causâ apprehendit: Naturalem, quâ quis rem apprehendit non opinione domini, ſed aliâ quadam ſibi habendi ratione; tradunt ex Græcorum ſententiâ Cujac. *9. obſerv. 33, & 27. obſerv. 7.* Borcholt. *d. c. 2. diviſ. 3. n. 12.* Weſenbec. *in parat. ff. h. t. n. 3.* Vultejus *ad princ. Inſt. de Interd. n. 9 & lib. 1. Juriſpr. Rom. c. 67.* Dn. Obrecht. *d. tract. de Poſſeſ. c. 5. th. 157. & ſeqq. & th. 223. & ſeqq.*

XXXI. Veritas hujus ſententiæ pateſcit ex enumeratione eorum, qui in Jure Naturaliter poſsidere perhibentur. Sic primùm eum, qui contra voluntatem prioris Poſſeſſoris malâ fide nactus eſt Poſſeſsionem, poſsidere Naturaliter innuitur *in l. 1. §. 9. junct. §. 30. & l. 12. 18 ff. de Vi & Vi arm.* Cujac. *d obſerv. 33.* Donell. *d c. 9.* Borcholt. *d. c. 2. diviſ. 3. n. 13. verſ. ſimiliter qui vi* Weſenbec. *d. n. 3.* Dn. Obrecht. *d. c. 5. th. 222.*

XXXII. Quamvis enim talis Poſſeſſor deſtinatione pro ſuo poſſideat, & velit rem poſſeſſam ſuam eſſe, proindeq; ſibi fingat quandoq; titulum, quaſi pro ſuo poſsideat *l. 67. princ. ff. de furt. l. 1. § 9. ff. ſi*

quia

quis omiss. caus. testam. quia tamen scit, alienum se lucri faciendi animo possidere, revera opinione domini, sive pro suo non possidet *arg. l.32.princ. ff. de usurpat.*

XXXIII. Eodem modo, quia Uxor rei à Marito donatæ se dominam non esse aut scit, aut certè scire debet, jure civili possidere negatur *in l.26 princ. ff. de donat. int. Vir. & ux.* Quod igitur possidere dicitur *in l.1 §.4 l 16. ff. h.t. l.13. §.1. ff. de hered. petit. l.1. § ult ff pro donat.* id de Possessione Naturali erit accipiendum Cujac. *d obs.33.* Borcholt. *d c.2.n 13 vers. mulier quoq;* Dn. Obrecht. *d.c 5.th.194.*

XXXIV. Ita Creditor Pignus sibi traditum verè possidet: *quod plurimi juris textus arguunt l.1.§.15.l.36 37.40. princ. ff.h.t.l 11.§.pen.l.22.§.2 l.35.§.1.l.37.40 §.ult ff de pign. act. l.13. C de distract. pign. l.15.§.2. ff qui satisd. cog l 17.§.1. ff. ad SC Vellejan. l.66. princ. ff. de evict. l 37. princ. ff de acquir. rer. dom. l.13 princ. l.16.33. §.4. ff. de Usurpat. l.13. ff quæ in fraud. credit. l 6.§. ult. ff de precar. l.2. C. si unus ex plur. hered.* & justè etiam possidet *l. 13.§.1. ff. de Publ in rem act l.22.§.1 ff. de noxal. act.* Interim tamen quia non possidet opinione domini *d.l.13.§.1. d.l.22.§.1 ff. de noxal. act.* & ipsum Naturaliter possidere dicendum est *l 3.§.ult ff ad exhib. ubi* Gothofr. Cujac. *d obs.33 & 18. obs 24.* Borcholt. *d.c.2. divis.1. n.2. & divis. 3. n.13. vers. exemplo sit Creditor.* Vultejus *ad princ. Inst. de Interd. n.12.*

XXXV. Simili ratione, qui Precariò rem rogavit, ut sibi possidere liceat, verè possidet *§.4. Inst de Interd. l 13.§.7 ff h.t.l.2.§ ult. l.4.§ 1. & ult. l.5 6.§.pen. & ult l.9.12.pr. & § 1.l.15 § pen & ult. l 16.17.19 pr. l. ult. pr. & §.1 ff. de precar l.13.§.21 ff. de act empt l.32.§.5 ff. de donat. int. Vir & ux. l 3. C. de pact int. empt.* Et justè etiam possidet, licet non opinione domini *l 13.§.1 ff. de Publ. in rem act l.22.§.1 ff. de noxal act. l. 7.§.4. ff. comm. d vid.* Atq; idem tamen, non nisi Naturaliter possidet *l. ult. §. ult. ff de precar Prædicti dd. loc.*

XXXVI. Ejusdem conditionis est Sequestris Possessio, quæ à Partibus ita apud eum apertè fuit deposita, ut ab ipsis interim illa dimittatur *l 39 ff. h.t. l.17.§.1 ff. depos.* Cujac. *9. observ.33.* Dn. Obrecht. *d.c.5. th.200. & 3. seqq.*

XXXVII. Atq; huc usq; ejusmodi Possessorum Naturalium meminimus, qui non minus, quam Civiles Possessores verè possident: quiq; cùm intelliguntur, cum Possessionis in propriâ significatione acceptæ & *supr. th.7.* definitæ, species quædam Naturalis Pos-

Possessio constituitur. Quoniam verò Detentores in specie sic dicti magnam cum hisce Possessoribus affinitatem habent, ut qui ipsi quoq; sine opinione domini rei incumbunt, quam alieno nomine possident, factum est, quod & hi aliquando in jure Naturales Possessores appellentur. Donell. 5. *comment.c. 7. Dn.* Obrecht. *de unica Possess.c.4 th.170.& 176.*

XXXIIX. Quorum duo rursus sunt genera. Quibusdam enim quo minus verè possideant, facultas deest. Quorsum referri debet juxta antiqui juris observationem Filiusfamilias qui *in l. 2. §. ult. ff. pro hered.* rerum à Patre sibi donatarum Naturalem Possessionem habere dicitur. Atqui certum est, eum ex hisce rebus verè nihil possidere potuisse *§.3. Inst per quas pers cuiq; acquir.l.10.§.2 ff. de acquir. rer.dom.l.1.§.5.l.4. 49.§.1.ff.h.t.l.44.§.4 ff. de usurpat.*

XXXIX. Deinde hûc pertinet Servus, qui Naturaliter possidere legitur *in l.38.§.7.ff.de V.O.* Quod ipsum mox *in §.8.seq.* per tenere & *l.24.ff.h.t.* per naturaliter tenere explicatur. Verè n. nō possidet *l.49. §.1.ff.h.t.l.11.ff de usurp.* quia nihil potest possidere, qui ab alio ipse possidetur *l.23.§.1.ff h.t.l 54 §.ult ff. de acquir.rer. dom. l* [illegible] & quia Possessio quædam ex Jure depromit *d.l.49.princ.& §.1.* ejus quorum Servus capax non est *l 32.ff.de R.I.*

XL. Huc fortè etiam respicit *l.7.§.1.ff.ad exhibend.* in qua is, qui rotam alienam vehiculo suo aptavit, eam non civiliter possidere dicitur. Nam nec talis ullo modo possidet, nisi Naturalem quandam abusivam Possessionem illi assignare voluerimus. Constat enim ex *l.30.princ. ff.h.t l.23. princ. ff. de usurpat.* partes corporis conjuncti, quod ex pluribus inter se cohærentibus constituitur, ut est ædificium, navis, &c. *l.30.princ.ff d.t.* non sigillatim & per se possideri.

XLI. Alij ex ijs, qui Naturaliter & impropriè possident, Voluntate tantùm destituuntur, quò minus pro veris Possessoribus haberi queant. Quales sunt reliqui omnes, quibus propterea, quod alieno nomine in Possessione sunt, Naturalis Possessio attribuitur, ut Usufructuarius, Commodatarius, Depositarius, Colonus, Inquilinus, &c. *l 12 princ.ff h t.l.2.§ 1.ff.pro hered.l 7.§.11. ff comm.div.* [illegible] *10.ff.de usur.l.4. junct.l 3 §.ult ff.ad exhibend.* Quorum veram non esse Possessionem probabitur *infr th.80. & seqq.*

XLII. Relinquitur igitur, eos solos esse Civiles Possessores, qui opinione domini possident. Nec interest, reverane sint domini, an

ex causa ad dominij translationem habili dominos se factos existiment. Cujac. *9. observ. 33. & 27. obs. 7.* Vultejus *lib. 1. Iurispr. Rom. c. 67. & ad princ. Inst. de Interd. n. 17.*

XLIII. Hactenus Possessionis quasi principia delibavimus, Etymologiam Definitionem, & Divisiones: nunc propius ad rem ipsam accedentes, quomodo Possessio acquiratur, videbimus. Ubi illa inprimis regula occurrit, omnem Possessionem & corpore & Animo esse acquirendam *l. 3. §. 1. l. 8. 30. §. 3 ff. h. t. l. 153. ff. de R. I. §. 5. Inst. de Interd.*

XLIV. Per Corpus significatur, necessariò actum aliquem corporeum, per quem res apprehendatur, intervenire. Donell. 5. *comment. c. 9.* Borcholt. *de acquir. vel ami Poss c. 3. n. 2. Dn.* Obrecht *d. tract. d. Possess. c. 6. th. 230.* Per Animum intelligitur voluntas possidendi, dum & probabiliter existimatur, posse possideri id, quod possidere quis expetit. Borcholt. *d. loc.*

XLV. Potest autem Possessio acquiri vel ejus, qui pro Possessore vero habebitur, & Animo & Corpore *l. 19 §. 1. ff. h. t.* Vel animo ejus & corpore alieno *l. 3. §. 12. ff. h. t.* Vel corpore ejus & animo alieno *arg. l. 1. § 3 l. 32. §. ult. ff. h t.* Vel & animo & corpore alieno *arg l 1 §. 5. vers. igitur ff. h t. l. 3. C. h. t. not.* Hilliger. *in Donell enucl. lib. 5. c. 8 lit D. & c. 11 lit. A.* Priores duo modi regulares sunt atq; frequentes. *per l. 53. ff. de acquir rer dom.* Posteriores irregulares & rari.

XLVI. Et primum modum quod attinet, adeò sine aliquo Corporis actu Possessio non acquiritur, ut Animum possidendi habuisse acquirentem nihil penitus proficiat, usq; dum corpore rem apprehenderit: quod exemplo thesauri è fundo nondum loco moti probatur *in l. 3 § 3 in fin ff. h. t. sue. d l. 3. §. 18.*

XLVII. Iste Corporis actus sive Apprehensio distingui solet in Naturalem & Ascititiam. Ex quibus illa appellatur, cùm vel rem mobilem loco movemus *d l. 3. § 3. in fin.* vel rem soli ingredimur *d. l. 3 § 1* Donell. 5. *comment c 9. Dn.* Obrecht. *d. c. 6. th. 233.* Phil. Matthæus *ad l. 11. ff. de R. I. n. 15.*

XLIIX. Est autem Naturalis in ijs rebus necessaria, in quibus Lex nullam Traditionem fingere potest *per d. l. 3. § 3 in fin. l 23. princ. ff. h t.* Vel propter absentiam alterius consensus, ut in rebus Vacantibus: sive illæ nullius antea fuerunt, ut animalia fera,

lapilli in littore maris inventi, inſula in mari nata *l.1.§.1 ff h.t.* ſive alicujus eſſe deſierint, ut res pro derelicto habitæ *§ pen. Inſt. de R. D. l.2 ff pro derelict.* res hereditariæ *l.1.princ.ff.de* D R. theſauri *l.31.§.1.ff.de acquir rer dom.* Vel propter præſentiam diſſenſus, ut in rebus ab hoſtibus fugientibus captis *L.1.§.1.ff.h.t.* Donell. & Obrecht. *dd. loc.* P. Frider. *de cauſ. & mater. Poſſ c.11.n 22.*

XLIX. Ubi verò res Traditione ſolet transferri, ibi Aſcititia etiam apprehenſio locum ſibi vendicat: quæ talis eſt, ut affectu, imaginatione & juris interpretatione magis, quàm revera actuq; ipſo res capiatur Dn. Obrecht. *d. c. 6. th. 236.* Phil. Matthæus *ad l.11. ff. de R. I. n. 15. & 16.* Quod iterum dupliciter contingit: Vel ratione rei, quam apprehendimus: Vel ratione modi, quo apprehendimus.

L. Ratione Rei Aſcititia Apprehenſio appellatur, cum parte corporis, quod ex prioris Poſſeſſoris conſenſu poſſidere volumus, apprehensâ, totum corpus, adeoq; & illas partes apprehendere intelligimur, quas ipſo quidem actu non apprehendimus: eâ tamen mente ſumus, ut æquè, quicquid harum eſſe, poſsidere velimus *l. 3. §. 1. ff h. t.*

LI. Diximus ex Prioris Poſſeſſoris conſenſu: quia, ſi contra hujus Voluntatem, partem rei poſſeſſæ aliquis occupavit, eam duntaxat partem Poſterior Poſſeſſor obtinere cenſetur, quam intravit: alterâ apud priorem Poſſeſſorem remanente *L.18.§.ult ff h.t.*

LII. Unde etiam, quia in Poſſeſsione illarum rerum acquirenda, quæ nullius ſunt, ejuſmodi conſenſus dari nequit, idem in illis minimè obſervatur. e. g. Littoris partem ædificando quis occupat: majorem partem hac, quam ita occupavit, non acquirit *l.6.princ ff. de R. D. l.14. §.1. ff. de acquir. rer. dom.* Rurſus: Partem Inſulæ in mari natæ aliquis ædificijs ſubjecit, aut cuſtodia ſepſit: reliquum Inſulæ, etſi maximè velit, per hoc ſuum non efficit. Donell. *4. comment. c. 10.*

LIII. Prætereà neq; in cujuslibet etiam corporis parte hæc fieri apprehenſio poteſt. Nam Corporum genera tria ſunt. Unum, quod uno ſpiritu, ſive continua quantitate continetur, ut, homo, fundus, & omne aliud continuo opere ductum, ut columna ex ære conflacta. Alterum, quod ex pluribus rebus diverſis, operâ homi-

num

num inter se cohærentibus est compositum: ut ædificium navis. Tertium, quod ex pluribus rebus distantibus uni tamen nomini subjectis constat: ut, grex, chorus *l. 30. princ. ff. de Usurpat.* Cujac. *15. observ. 33.*

LIV. Et de primo quidem genere, ut & secundo, verissimum est, per partis apprehensionem totius corporis Possessionem acquiri; adeo, ut fundi partem, aut domus Vestibulum ingressus, totum fundum, totam domum possidere intelligatur *l. 3. §. 1. ff. h. t.* *Dn.* Obrecht. *d. c. 6. th. 242.* P. Frider. *de caus. & mater. Poss. c. 11. n. 26. vers. quemadmodum & ædium.*

LV. Cæterùm in tertij generis corpore, quod nec naturâ, nec artificio, sed tantùm interpretatione aliqua unum est, hoc jus non obtinet. Quia singularum partium singularis quoq; est possessio *l. 30. § ult. ff. de usurpat.* Non igitur ad universi gregis apprehensionem, sufficit, aliquot ejus capita apprehendisse *Dn.* Obrecht. *d. c. 6. th. 245. & seqq.*

LVI. Sicut etiam non sufficit, si plures sunt fundi, terminis ita distincti, ut alter alterius pars non intelligatur *l. 6 §. 1. ff comm. præd.* Velle unius ingressu omnium possessionem acquirere. Verum singuli separatim sunt apprehendendi *per d. l. 3 § 1 ff h t.* Borcholt. *de acquir vel am. Poss. c. 3. n. 13. Dn.* Obrecht. *d. c. 6. th. 249.* Vulteius *lib. 1. de feud. c. 10. n. 12.*

LVII. Ratione Modi, quo apprehendimus, Asciticia apprehensio multiplex est. Ex quibus modis iste Naturali propinquior, in quo qualiscunq; adhuc actus corporeus deprehenditur; ut, cum quis rei præsentis & demonstratæ vacuam Possessionem se tradere alicui dicat: isq, eam oculis & affectu accipiat *l. 1. § pen. l. 18. §. 2. ff. h. t. l. 79 ff. de solut.*

LIIX. Licet enim hic proprius actus corporeus non interveniat: reverâ tamen Possessio corpore quæritur: quia & oculi pars corporis sunt: & aspectus est sensus corporeus; quodq; acquiritur per eum, longâ veluti manu (ut qui ad res, quæ longius absunt pertingit) captum dicitur *juxta d l. 79.* Borcholt. *de acquir. vel am. Poss. c. 1. n 22* Donell. *5 comment. c. 0.*

LIX. Ut verò hic apprehendendi modus procedat, requiritur primùm, rem esse in Viciniâ *arg. d. l. 1. §. pen. d l 18. §. 2.* Neq; enim consenti-

sentimus *Gloss. in l. 1. princ. ad verb. naturaliter ff. h. t.* asserentis, etiam eum, qui per decem miliaria à re abest, per aspectum acquirere posse Possessionem. Siquidem multa evenire interim possunt, quo minus ad veram illius apprehensionem perveniatur *Dn. Obrecht. d. c. 6. th. 259.*

LX. Porro requiritur, rei possessionem à nullo corporaliter detineri: sed Vacuam esse *l 79 ff de solut.* Et ex eo cum *Dn. Obrecht. d. c. 6. th. 258.* ridiculam certe illorum opinionem pronunciamus, qui possessionem fundi, quem ob bellum occupare non possumus, ita acquiri arbitrantur, si è monte forsan aliquo aspiceretur.

LXI. Quemadmodum ergo solo Aspectu, Possessio acquiritur: ita quoq; acquiritur multò magis tùm, cùm res ab eo, in quem transferri debet, consentiente domino signatur: ut de trabibus habetur *in l. 14. §. 1 ff de peric. & comm rei Vend.* Modò eum omninò in finem, ut sit factæ Traditionis argumentum, signatio accedat, non alia de causa fortè ne unum pro altero supponatur: ut in signatione doliorum fieri affirmat *Vlp. in l. 1. §. 2. ff d. t.*

LXII. Huic Apprehensionis modo proximus ille esse videtur, cum actus corporeus, qui tempore jam præcessit, ad ipsum Possessionis accipiendæ vel immutandæ tempus retrotrahitur, atq; tùm iterum intervenisse fingitur. Quod accidit, quando e. g. res apud aliquem deposita, aut alicui locata, eidem postea venditur. *De quibus & similibus exemplis Vid. §. 44 Inst. de R. D. l 3. §. 20 ff h. t. l. 9. § 5. l. 21. § 1. ff. de acquir. rer. dom. l 9. §. ult. ff de reb. cred. l 9. §. 1. ff. de Publ. in rem act. l. 62. princ. ff. de evict. l. 46. 77. ff. de R. V. l. 10. ff de donat, l. 16. §. ult. ff. de pignor.*

LXIII: Quoniam enim hisce in casibus Traditio, quę datio Possessionis est Cujac. *11. observ. 19.* Phil. Matthæus *ad l. 11. ff de R. I. n. 11.* tùm, cùm res ex alià causâ apud quempiam esse cæpit, intervenisse fingitur *a l. 9 §. 1. ff de Publ. d. l. 77. d. l. 62. princ.* necesse est eodem quoq; tempore apprehensionem fingere: quia traditum non rectè dicitur, nisi quod est acceptum sive apprehensum. Vultejus *lib. 1. Iurisp. Rom. c. 70.* Possessio autem non intelligitur accepta, nisi sit, qui eam acquisivisse etiam corpore dicatur *l. 3. §. 1 l 8 ff. h t. &c.*

LXIV. Et hoc est, quod *in l. 5. §. pen. ff. de donat int Vir & ux.* fieri quandoq; dicitur, ut celeritate conjungendarum inter se actio-

num

num aliqua occultetur, e. g. si res mihi prius commodata donetur; credendum est, eam rem, & me ex causâ commodati domino restituisse, & ab eodem ex donationis causâ, brevi velut manu, recepisse, sicq; dominum esse factum, *juxta l. 43. §. 1 ff. de jure dot.*

LXV. Remotiores à Naturali Apprehensione ij sunt Ascititiæ Apprehensionis modi: in quibus nulla unquam vera, aut corporalis apprehensio intervenit; sed propterea tantùm intervenisse fingitur: quoniam ita res sub potestatem seu custodiam venerit; atq; si vere fuisset apprehensa: quippe, cum ne Naturalis quidem apprehensio suâ natura plus præstet, quam ut rem nostræ custodiæ subjiciat. *arg. l. 3. §. 13. ff. h. t.* Donell. *5 comm. c. 9.* *Dn.* Obrecht *d. c. 6. th. 262.*

LXVI. Hujus generis est primo: si emptor venditorem jusserit rem emptam in suam domum inferre. Nam illius eò perlatæ emptor statim Possessor efficitur; licet nec ipse hanc attigerit: nec dum ejus nomine alius *l. 18. §. 2. ff. h. t. fac. l. 9. §. ult. ver. quid enim interest. ff de jure dot.*

LXVII. Unde secundò non inconvenienter statuitur, eum, qui ædes & omnia, quæ in ædibus sunt, emit, illorum, quæ in hisce contineri noverit, possessorem fieri, quamprimùm in vacuam ædium possessionem est inductus, licet ea nondum inspexerit: quia sc. tunc sub custodiâ illius posita reperiuntur *Dn.* Obrecht. *d c 6. th. 26 . conc.* Frider. *de caus. & mater. Poss c. 11. n. 37.*

LXIIX. Sic tertiò possessio acquisita censetur, si quis. V. C. acervo lignorum empto custodem apposuerit, qui, dum ille ex eo loco tollatur, interim præstet, ne auferatur ab alio. Nam & hoc modo res sub custodiâ emptoris esse incipit *l. 51 ff. h. t.*

LXIX. Quartò huc pertinet, cùm quis ad res clausas apud eum locum, in quo clausæ tenentur, claves acceperit *l. 1. § pen. in fin. ff h t. l. 74 ff. de contrah. empt fac § 45. Inst de R. D. l 9 § 6 ff. de acquir. rer. dom.* Sc acceperit quidem ex præcedente titulo habili ad Possessionis translationem: aliàs enim clavium traditio tantùm custodiæ commissæ significationem habet *ut in l 77 § 21. ff de leg. 2.*

LXX. Remotissimus à Naturali ille videtur Apprehensionis Ascititiæ esse modus, cum rei unius apprehensio vice alterius fingitur: ut, *in l. 1. C. de donat.* instrumento auctoritatis sive tituli à Possessore accepto, ipsa res, cujus auctoritas instrumento con-

continetur, apprehensa intelligitur, sive id fiat in rei, quæ transferri debeat, præsentia, sive non. Nam quia talis distinctio in ff.L. non proponitur; neq; nostrum erit, eandem agnoscere arg. l. I. ff. de Publ. in rem act.

LXXI. Huic simile est, quod in c. ex literis 2. ext. de censibus legitur, fundos donatos donatorem videri Ecclesiæ tradidisse, si delibatâ unâ glebâ in Ecclesiam, eam vel altari imposuerit sub testimonio audientium & videntium: Vel in manum Episcopo tradiderit. Et hæc de corporis ministerio, quatenus ad Possessionis acquisitionem ex jure civili requiritur, sint dicta.

LXXII. Cæterùm hic quæri solet: an Consuetudine vel Statuto induci possit, ut solo Animo Possessio acquisita censeatur, nullo prorsus corporis actu, vero, aut ascititio interveniente? Quod cum communi Dd. scholâ nos affirmamus. Vid. Gail. 2. observ. 124. n. ult. & obs. 152. n. ult. & de Arrest. c. 12. n. ult. P. Frider. d. c. 11. n. 10.

LXXIII. Nam, quamvis concedatur, nullo Statuto effici posse, ut Possessio, quæ facti est, verè sit tùm, cùm nullum ejusmodi adhuc factum accessit arg. l. 1. §. 4. ff h. t. l. 12. §. 2 ff. de capt. & postl. revers. l. 31. ff de R. I. ea interim LL, atq; Statutorum vis manet, ut, quod factum non est, ex illorum fictione pro facto habeatur, & eosdem effectus producat, ac si verè factum esset. Possessio igitur, quam solo animo quis complectitur, utcunq; revera nondum est acquisita: ex juris tamen fictione perinde sustinebitur, ac si reverâ facto corporis acquisita esset: eodem modo, quo nondum natus pro nato habetur l. 7. ff. de stat. hom l. 23. ff. de V. S. & contra LL facta, pro non factis habentur l. 5. C de LL. c. quæ contra 64. de R. I. in 6.

LXXIV. Alterum, quòd in Possessionis Acquisitione requiritur, est Animus, Et quia ad illum primò requiritur, ut quis, cùm eam acquirit, judicio aut intellectu sit præditus, sequitur, nec Furiosum, nec Dormientem, nec Infantem, quia voluntatem possidendi habere non valent, possessionem acquirere: ut maximè corpore rem contingant l. 1 §. 3. l. 18. §. 1 ff h. t.

LXXV. Hinc & illud est, quod Hereditas jacens nihil possidere dicatur in l. 1 §. 15 ff si is qui testam. lib. esse jusserit fac. l. 45. § 1 ff. de usurpat. Nam sive eam consideremus per se, res est inanimata & intellectu carens: sive consideremus, ut personam defuncti repræsentat junct.

princ.

princ Inst. de stipul. serv. l. 34 ff. de acquir. rer. dom. &c. & ipse repræsentatus omni pariter intellectu destituitur *Dn.* Obrecht. *d. tract. de Poss. sess c. 7. th. 286.*

LXXVI. Ex eâdem ratione neq; Municipes per se stricto jure possident: quia ij etiam voluntatem possidendi habere, & uni, atq; tales, consentire, nequeunt. *l. 1. § ult. ff. h. t. l. un § 1. ff de libert. univers.* Et licet Municipes singuli hanc voluntatem habere possint: Universitas tamen Municipum cum singulis nihil habet commune *per l. 10. § 4 ff. de in jus voc l. 6. § 1. ff. de D. R.* Utut autem hoc sit, utilitate suadente benignius receptum est, ut & possidere & usucapere Municipes possint *l 2. ff. h t. l 7. § 3. ff ad exhib.* non solùm per servos suos, sed etiam per liberas personas *d. l. 2.*

LXXVII. Atq; hactenus quidem dictis Natura obstat, quo minus affectionem possidendi habere possint: sunt alij quidam, quibus, ut idem præstare nequeant; Juris dispositio refragatur. Sic Servis & Filijs familias, quia in aliena potestate sunt, possidere Jus non permittit. utcunq; eo sint animo, quod sibi possidere velint *vid. supr. th. 38. & 39* Ejusdem quoq; Conditionis est Captus ab hostibus *arg. l. 49. § 1. ff h. t. l. 12. § 2. ff. de capt. & postl revers.*

LXXIIX. Non autem sufficit, Possidendi voluntatem habere quempiam posse: Verum ulterius requiritur, Voluntatem illam circa hanc ipsam rem, cujus possessio acquirenda est, occupatam esse. Unde primò earum rerum, quas aliquis ignorat, possessio acquiri nequit. Exemplo est thesaurus, in fundo ignorante Possessore absconditus *l. 3. § 3. ff. h. t. l. 15. ff ad exhibend.*

LXXIX. Deinde, quia Errantis etiam ad id, in quo errat, nulla Voluntas est *l. 20. ff. de aqua & aquæ pluviæ l. 15 ff de jurisd. l 116. § ult ff de R. I.* nec ipse rerum in quibus erravit, Possessionem acquirere poterit. Exemplum suppeditat *l. 34. princ ff. h. t.* ubi missus in possessionem fundi Corneliani, si putavit eum esse fundum Sempronianum, minimè, quamvis corpore in fundo Corneliano sit, possessionem illius acquirere dicitur *fac. l. 9. princ ff. de contrah. empt. l. 2. § 6. ff pro empt.*

LXXX. Tandem ad Animum requiritur, ita eum affectum esse, ut sibi quisq;, non alij, sive alieno nomine rem habere seu possidere velit. *Vid. supr. th. 11. & 12.* Neq; enim, qui alieno nomine possi-

C der,

det, etiam verè possidet: sed magis ille possidet, cujus nomine possidetur h.e cujus nomine, alius in possessione est *l. 18. princ. ff. h. t.* *Inst. de Interd.* Atq; ita possidere & in possessione esse opponuntur *d. §. 5. l. 10. § 1. ff h. t. l. 5. § 1 ff ad exbibend.*

LXXXI. Ex quo vel unico sufficienter eorum opinio convelli videtur, qui Cōductores, Commodatarios, & alios, qui alieno nomine in possessione sunt, *d. §. 5. &c.* possidere ipsos contendunt. Nam, quia ij, quorum nomine hi in possessione sunt, possidēt, consequens est, ipsos non possidere id, quod per eos alij possident: cùm duos ejusdem rei in solidum possessores esse & naturæ, & juris ratio repugnet *vid. infr. th: 145.*

LXXXII. Quod in illis quidem minus dubij habet, qui rem ad alterius tantummodò commodum tenent, & nudum alienæ possessioni præstant ministerium, ut Procuratores *l. 1. §. 20 l. 18 princ ff. h. t. l. 13. §. 12 ff de hered. petit.* Tutores & Curatores *d. l. 1. §. 20.* Depositarij *l. 3. §. 20 ff h t. l. 9. ff. de R. V. l 17 §. 1 ff. depos. junct l. 5. §. 2. vers. nam quia ff. commod. l 17. §. 2. in fin. ff. de præscript. verb.*

LXXXIII. De ijs verò qui æquè in suum, quàm alterius emolumentum rem tenent, major poterat esse dubitandi ratio. Tales Coloni sunt & Inquilini *d l. 5. §. 2. vers. sed ubi ff. commod* Sed quod hi quoque non possideant, & textus docent *in l. 9 ff. de R. V l 6 §. 2 ff. de precar. l 33. §. 1. ff. de usurp. l 25. §. 1. ff. h. t* Et evincit ratio *l. 1. C. de præscript. 30. vel 40. ann.* eos nimirum Possessores non esse appellandos, qui ita tenent, ut ob hoc solitam debeant præstare mercedem.

LXXXIV. De Emphyteutâ autem & Vasallo quid statuendum? Sanè ex generali *d. l. 2.* sententià, nec ipsi pro veris Possessoribus adgnoscendi essent: cùm ut Conductor mercedem, ita Emphyteuta Canonem, Vasallus Hominium præstare teneatur. Atqui iidem tamen in Jure constanter Possessores prædicantur, *passim tit. C. de fund patrimon. 2. F. tit 7. in fin. tit. 8. §. ult. tit 22 26. §. si facta & §. ult.* Videtur ergò cum Menochio *in remed. 1. recup. Poss* *d. l. 2.* restringenda, & ab eà excipiendi illi, qui Perpetuam possidendi sive incumbendi facultatem habent. Quo facto & ipsos pro Naturalibus Possessoribus habebimus *cum eod.* Menoch. *d. remed 1. n. 90 & n 76.* Boscholt. *de acquir. vel am. Poss. c. 2. divis. 3. n. 13.* Vulteio *ad princ. Inst. de Interd. n. 18.*

85 De-

LXXXV. Deniq; licet ij, qui alieno nomine in possessione sunt, rem ad suum duntaxat commodum teneant, adhuc tamen possidere negantur: ut Commodatarius *l.3 §.20 ff.h.t.l.9.ff.de R.V l.8 ff.commod.junct l.5.§.2.vers commodatum ff.eod.* Usufructuarius *§.4 Inst.per quas pers. cuiq; acquir. ubi* Theophilus *l.5.§.1 ff.ad exhib.l.10.§.ult.ff.de acquir.rer.dom.l 6.§ 2.ff.de precar.l.60§.1.ff.de usuf.l.54.vers.sin autem Diaconissa C.de episc. & cler.* Missus in possessionem in personali actione ex primo decreto *l.3 §.ult.l.10.§.1.ff.h.t l.15.§.20.& seqq.ff.de damn. inf. l.3.§.8 ff.uti possid.* Is qui rem precariò accepit simpliciter, non eâ intentione, ut possideat *l.6.§.2,ff.de precar.l.10.§.1 ff.h.t.*

LXXXVI. Præterea, potest quis etiam pro parte ipse possidere, pro parte alterius nomine in possessione esse: ut, si communis servus à dominorum uno omnium nomine possidetur *l.42.princ.ff.h.t.* Aut aliàs res communis ab uno sociorum corporaliter detinetur *arg.l.51.princ ff pro suc.junct.l.1.§.1.ff.eod.*

LXXXVII. Quod si ergò ij non possideant, qui alieno nomine in possessione sunt, multò minus ob eundē voluntatis defectū possidebunt, qui jure tantùm familiaritatis fundum ingrediuntur: cùm aliud sit, corpore in fūdo esse: longè aliud, fundū possidere *l.41 ff h.t.*

LXXXIIX. Atq; hinc est, quod protinus etiam possidere desinat Verus Possessor, quamprimum se possidere amplius nolle constituerit, corpore licet in re possessa adhuc consistens *l.3.§.6.l.17 §.1.ff.h.t.* Nam quia Animus ministerio duntaxat corporis ad Possessionem utitur, fit, ut ubi Animus Possidendi non est, ibi corpus nullum præstare possit Possessionis ministerium. *Dn.* Obrecht. *d. tract. de Possess.c. ult.th.684.* Donell. *5. comment.c. 13.*

LXXXIX. Verum enim verò, quia talis Possidendi Animus in sensus non incurrit, vulgò hic Interpretes in indicia inquirunt, ex quibus colligi ille, aut probari possit. Et declaratur Animus Possidendi vel Verbis, vel Factis. Verbis rursus dupliciter. Vel enim hęc nudam assertionem continent, & ipsum possidendi actum antecedunt, aut comitantur: putà, si quis fundum vacuum ingrediens præsentibus & audientibus alijs dicat, se eo animo ingredi, ut possessionem acquirat Borcholt. *de acqu.vel am.Poss.c 3.n.15 Dn.*Obrecht *d tract.de Possess c.7 th.319.* Quo casu nemo existimandus est dixisse, quod non mente agitaverit *l.7.§.ult.ff de supell.leg.*

XC. vel Jurejurando firmantur, & Possessionis adipiscendæ actum etiam sequuntur: ut, si quis jurat, se eá mente fundum ingressum esse, ut eum possideat. Nam, quæ in Animo consistunt, per juramentum plenè probantur. *Prædicti dd. loc.* Et juramentum habet vim casus expressi Wesenbec. *in parat. ff. de jurejur. n. 15.*

XCI. Ex factis deinde Possidendi Animus probatur: qualia sunt, si fundum ingressus, eundem postea arando ac seminando coluit: fructus percepit: locavit, & similes juris possessorij actus adhibuit. Gloss. *in l. 3 C. fin. regund.* Wesenbec. *in parat. ff. h. t. n. 6.* Borcholt. *d. c. 3 n. 15.* Gothofr. *in l. 48. ff. de solut. in verb. reditus exegit.* Dn. Obrecht. *d. c. 7. th. 370.* P. Frider. *de caus. & mater. Poss. c. ult. n. 2. & seqq.*

XCII. Sic & eum Possidendi Animum habere præsumitur, qui, cum prius justum possidendæ rei titulum nactus esset, postmodum in rei illius deprehenditur possessione *arg. l. 2. C. h. t.* Gloss. *in l. quædam mulier 77. in verb. sufficiebat. ff. de R. V.* Wesenbec. *d. n. 6.*

XCIII. Expedivimus hactenus primum nanciscendæ Possessionis modum generalem: jam de altero videbimus: qui est, quando Animo quidem veri Possessoris, Corpore autem alterius Possessio quæritur. Ubi illius etiam Animus ita comparatus esse debet, ut nec facultate, nec voluntate possidendi destituatur. Nam regula juris ait, eis demum Possessionem per alios acquiri posse, qui sibi ipsis possunt acquirere. *l. 3. C. h. t. fac. l. 8 §. 1. ff. de usurpat.*

CXIV. Quocircà Possessio aliorum Corpore nulli acquiritur, cujus intellectus non datur, vel jure nullus esse intelligitur. Atqi ita ne Furiosus quidem per Curatorem hoc modo possidere incipit *arg. l. 1. §. 3. ff h. t. l. 4. § 2. & 3 ff de usurpat. l. 5. 40. ff. de R. I.* Nec Captus ab Hostibus per subjectas sibi personas *l. 11. 44. § ult ff de usurp. l. 12. §. 2. ff. de capt. & postl. revers.* Nec Hereditas jacens: imò ne ex causa peculiari etiam, nisi jure singulari contrarium esset introductum *l. 45 §. 1. ff. de usurp. l. 44. §. 3. ff eod.* De Infante quid statuamus *Vid. inf. thr. 118.*

XCV. Illud equidem tùm ratione utilitatis, quam Jurisprudentiâ receptum est, ut, quamvis is, qui rem ignorat, ejus possessionem per se acquirere non possit, *dict. sup th. 78.* possit tamen quandoq; illá

per

per alios acquirere *l.1.C h.t.l.34.§.1.ff.h.t.§.5 Inst per quas per.cuiq, acqu.* Verùm & hoc ipsum non singulari aliqua ratione caret, *quæ exponetur infr. th. 125.* Et regulariter non procedit. Nam si suâ sponte quis alicujus negotium gerat, prius illi Possessionem non acquirit, quàm si ratum habuerit negotium *l. 42. §. 1. ff. h. t. l. 24. ff. de negot. gest.*

XCVI. Multò verò minus prorsus Nolenti acquiritur Possessio per alium *l 53 ff. de acquir. rer. dom.* ne per Servum quidem extra causam peculij *arg. l. 1. §. 5. l. 3 § 12. l 44. §. 1 ff. h t. l. 44. §. ult. ff. de Usurpat.* Donell. *5 comment. c 8. Cl. iriß. Dn. Præcept.* Val. Wilhelm. Forsterus *in Iustin. tract. disp. 11. th 8.*

XCVII. Eum quod attinet, per quem alteri Possessio acquiritur nihil interest, cujuscunq; sit conditionis, sive in potestate hujus, cui acquirere vult, sive extra eam *l. 1. C. per quas pers. nobis acquir.* sive liber homo: ut hospes, amicus, procurator *l. 9. ff. h. t. §. pen. Inst. per quas pers. cuiq, acquir. l. 20. §. ult. ff. de acquir. rer. dom. l. 11. §. pen. ff de pign. act.* sive servus alienus à domino suo non possessus *l. 34. §. ult. ff. h. t. l. 31. §. 2. ff. de usurpat.* sive majorennis sive impubes *l. 32. princ. ff. h t.*

XCIIX. Nam quanquam aliàs nemo quicquam possit acquirere per personam: quæ in potestate ipsius constituta non est vel quæ bona fide ab eo non possidetur: Vel in quo usumfructum, aut simile jus non habet: ab hoc tamen nominatim excipitur Possessionis causa *§ pen. Inst per quas pers. cuiq, acquir. l. 1. C. eod.* partim, quia in ijs, quæ sunt facti, facilius admittitur alienum ministerium, quam in ijs, quæ sunt juris. Hillig. *in Donell enucl. lib. 11. c. 7. lit. A.* partim, quia necessarius Possessionis usus hoc suasit, ut laxior uberiorque sit commerciorum facultas. *Dn.* Obrecht. *d. tract. de Possess. c. 9. thes. 351.*

XCIX Sunt tamen personæ quædam, per quas quemadmodum non Dominium, ita nec Possessio acquiri potest. Sic alicui per eum, quem justo errore ductus, filium suum & in potestate sua esse putavit, Possessio minimè quæritur. Non idem enim in hoc, quod in homine libero, qui bona fide servit, placuit. *l. 50 princ. ff. h. t. l. 44. princ. ff. de usurp.* Ita neq; Possessio acquiritur per eum, quem mala fide quis possidet *l. 1. §. 6 ff. h. t. junct. l. 21. ff de acq. rer. dom. l. 1. § . 1. C. de R. V.*

C 3   100. Quin

C. Quin imò interdum Dominium quidem per aliquem alteri acquiritur, non verò Possessio. Quicquid enim servus alienus vel bonâ vel mala fide possessus, Possessori non acquirit, ejus Dominium statim acquirit Domino *§. 4. Inst. per quas pers. cuiq. acquir. l. 10 §. pen. l. 45. §. ult ff de acqu rer. dom l. pen. l. 5. §. ult ff. ...* non tamen Possessionem *l. 1. § 6. ff. h. t.*

CI. Idem etiam statuunt quidam in rebus, quas Servus, ignorante Domino, ex maleficio apprehendit, quasi, licet Possessio earum Domino non acquiratur, *l. 24. ff. h. t.* acquiratur nihilominus Dominium *arg. text. general. in § 1. Inst. de his qui sui vel al. jur. sunt l. 1. §. 1. ff. eod. §. 3. Inst. per quas pers. cuiq. acquir l. 1. C. eod. l. 10. § 1. ff. de acquir. rer. dom.* Verùm contraria sententia videtur esse verior: tùm quia in d. l. 24. simpliciter nihil dicitur ad peculium pertinere, quod ex maleficiis apprehenditur *fac. l. 49. princ ff. de pecul.* tum quia ideo servus Domino acquirit, quod eadē cum illo persona censeatur, *prin. Inst. de stipul. serv. §. 13. Inst. inutil. stip.* At Dominus talia acquisivisse non præsumitur *arg. l. 51 princ. ff. pro soc.* tùm etiam quia ex maleficiis per servum ne quidem acquiri aliquid posse intelligitur *l. 11. ff. de inst. dit. instit. vid* Glos. *ad d. l. 24. in verb. non possides.* Mynsing. *ad §. 3. Inst. per quas pers. cuiq. acquir. n. 6.*

CI. Ut verò per alios Possessionis acquisitio procedat, etiam & corporis & animi ministeriū aliquod in his aptum requiritur. Nam si quis procuratorem jusserit, suo nomine possessionem apprehendere; is autem desidiâ forsan accipere illam neglexerit: prius acquisita non erit, usq; dum sub manibus Procuratoris esse incipiat hoc, usq; dū actu aliquo corporeo à Procuratore occupetur *l. ult. C. h. t.*

CIII. Neq; verò in hoc præcisè Naturalis rei apprehensio desideratur: Verū & Ascititia sufficit Dn. Obrecht. *d. tr. de Poss. lib. 4.* Exemplo *l. 51. ff h. t.* ubi nihil interesse dicitur, ad rei, quæ corpore apprehensa non est, Possessionem adipiscendam, ipse ne Dominus illam custodiat, an ejus mandato alius. Potest igitur is quoq;, cujus corpore Possessio acquiritur per Custodiam, quæ Ascititius modus apprehensionis est, possessionem apprehendere.

CIV. Huc insignis etiam illa Possessionis per alium acquirendæ species pertinet, quam Constitutum Possessorium Dd. appellant. Et est, quando prior Possessor ita alicui Possessionem tradit, ut ipse con-

constituat illius nomine possidere. Nam sic Constituens suo quidem nomine possidere desinit: eo autem ipso, quod adhuc in Possessione manet, ministerio suo Possessionē alteri acquirit *l.18 pr ff.h t.*

CV. Brevi enim manu hoc casu fingitur Constituens Constitutario (ut eum vocant) rem tradidisse, & mox ab eodem, ut jam ipsius nomine Possessionem servaret, recepisse: adeoq; ad Ascititios Apprehensionis modos hoc referendum est: quia non facta rei Traditio corporalis pro facta habetur, celeritate conjungendorum extremorum, occultato medio: *dict. supr. th. 64. Vid.* Cujac. *19. obser. 18.*

CVI. Fit autem tale Constitutum, primò, vel apertis verbis: ut, si quis dicat: Fundum Sempronianum tibi dono, eumque ab hoc tempore tuo nomine possidere constituo: Vel tacitè, voluntate constituendi rebus & factis declarata Donell. *5. comment. c. 10. Dn.* Obrecht. *d. c. 11. th. 435.*

CVII. Ita ipso facto voluntas declaratur, si quis rem, cujus possessionem habet, ab altero conducat *l. 77. ff de R. V. fac. l. 19. princ. ff. h. t.* Si quis rei transferendæ usumfructum sibi recipiat *l. 28. 35. §. 5. C. de donat.* Aut si quacunq; ex causa rem retineat, ex qua illa non possidetur, sed tenetur tantùm: quod accidit, quando eam penes se esse vult, tanquam ab altero sibi commodatam, aut apud se depositam Cujac. *19. observ. 18. Dn.* Obrecht *d. c. 11. th. 437.* Nam quoniam nec ususfructus, nec locatio, nec depositum rei suæ consistere potest *l. 5. princ. ff si usufr. pet. l. 45. princ ff. de R. I.* Videtur constituens hoc facto suo dominium, ac proinde & possessionem transferre voluisse.

CIIX. Contingere tamen potest, quod quis rei suæ possessionem ita per constitutum in alterum transferat, ut dominium simul ab eo non transferatur: e. g. Dominus rei dejecto veteri possessore, cœpit possidere, & metuens ne illam restituere cogatur *l 4 §. 26. ff. de usurpat.* eandem conducit: hac nimirum ratione & alterum rursus Possessorem efficit: & ipse dominium retinet, non proprietatis, sed possessionis duntaxat respectu conductione interposita *L. 28 ff. h. t.* Idem est, si debitor rem, quam pignori obligat, eodem actu à creditore conducat *l 35. § 1. ff de pign. act.*

CIX. In Precarij verò rogatione non nihil aliter se res habet: quandoquidem is, qui rem suam precariò ab altero rogat, per hoc, Rogatum quidem dominum & possessorem efficit *arg l. 45. princ. ff. de R. I. l. 4. § pen. ff de precar.* Verum quia illicò per Precariū Possessionem

nem translatam ad se revocat *l.6 princ.ff pro empt.l.21.princ.ff.h.t.* facit, ut alter Juris magis intellectu, pro Possessore habeatur, quam re ipsâ fuerit *d l.21.princ* Phil. Matthæus *ad l.54 ff. de* [illegible] Interim dubitandum non est, quin hic instar cujuslibet rem [illegible] concedentis, eam, utpote suam, repetere possit, quandocunque voluerit *per.l.2.§ 2.& pass.ff de precar.*

CX. Sicut autem alias nemo errans rem suam amittit *l.[illegible] ff. de acquir.rer.dom.l.8.§ 3.ff.de condict caus.data l.18.C de R.V.* ita quoque, qui ignorans se possidere, eam rem aut conducit, aut precariò rogat, &c. propter hoc nec dominio, nec possessione rei privatur *l.[illegible] ff.h.t* Nam & hic Animus possessionem amittendi deficit Donell.[illegible] *comment.c.13. Dn.* Obrecht. *d c.11.th.4[illegible].*

CXI. Deinde Constitutum Possessorium vel fit purè, vel in diem differtur, vel sub conditione suspenditur. Dn Obrecht. *d.c.11 th.43[illegible].* Unde si Venditor, perfecto contractu constituit, se emptoris nomine possidere, non prius Constitututum subsistere intelligitur, quam emptor aut pretium solvit: aut alio modo Venditori satisfecit; aut ipsi Venditori fidem habuit; quia ex natura hujus contractus hæc tacita conditio subest, ut tùm demum, si horum aliquid factum fuerit, emptoris res fiat *§.41 Inst.de R.D.l.19 ff de contrah. empt.* Interea igitur venditor rei suæ Possessionem adhuc retinet, ut qui ab eâ sub tali conditione recessit *l.34.princ.ff.h.t.*

CXII. Verùm quia, (*ut supr. th.96.dictum,*) nolenti Possessio non acquiritur; idcircò, sive Constitutarius adsit, & in constitutũ non consentiat; sive absit, ita ut de ejus voluntate constare non possit, Constituens in ipsum suo facto Possessionem transmittere nequit *arg.l.10 ff.de donat.fac.l 42 §.1.ff. h.t.* Et hæc de ministerio Corporum horum, per quos alijs Possessio acquiritur.

CXIII. Animus quoq; eorundem ita comparatus esse debet, ut primò habeant intellectum possidendi *l.1.§ 9 ff.h.t.* Neq; enim, si quis servum furiosum miserit, ut possideat, apprehendisse possessionem videtur *d.l.1.§ 10.* Neq; si quis Infantem miserit, qui & ipse possidendi intellectu caret Borcholt. *de acquir. vel am. Poss c.4.*[illegible] *Dn.* Obrecht. *de tract. d. Possess. c.12. th.447.*

CXIV. Secundò, ut habeant voluntatem possidendi eis, qui illos in Possessionem miserunt. Non si vel sibi, vel alij possidere,

non

non hiſce operam ſuam in acquirendo commodare volunt, non his quoq; Poſſeſſionem acquirunt *l.1.§.20 ff.h t.* Quod adeò verùm eſt, ut ſimiliter obtineat in Servo & Filiofamilias, ejus, cui acquirere debuit, poteſtati ſubjecto: *d.l.1.§.19.*

CXV. Quid igitur? An ſi hoc caſu Procurator ſuo nomine Poſſeſſionem acquirere vult, eandem ſibi acquirit? Utiq;. Aut enim & is, qui tradit, ita tradit, ut rem faciat Procuratoris; atq; tunc etiam proprietatis reſpectu res Procuratoris efficitur. *L 43 §. 1. verſ. quod ſi ita ff. de furt. l.59.ff.de acquir.rer dom.* Aut ita tradit, ut fiat Domini: & tunc proprietatem quidem rei Procurator non acquirit *l.13.ff de donat.l.13.37 §. ult.ff. de acquir.rer.dom.fac.l.55.ff.de obl. & act.* Quando tamen intercipiendi animo eam contrectat, ejus furtum facit *d. l. 43. § 1.ff. de furt.* & per conſequens etiam Poſſeſſionem adipiſcitur *arg.l 1.§.15 ff.ſi is qui teſtam lib.eſſe juſſ. erit. fac. l. 3. §. 18 l. 47 ff. h. t.*

CXVI. Illud verò in perſonis, ſuo corpore alijs Poſſeſſionem comparantibus non exigitur, ut in re, quæ per eos acquirenda eſt, non errent, pro alia, quam eſt revera, eam habendo: ſed ſufficit, ipſius Principalis, & ejus, à quo rei Poſſeſſio proficiſcitur, animum certum eſſe *l 34.§.1.ff.h.t.* Et hæc ſi Animo veri Poſſeſſoris, Corpore autem alieno Poſſeſſio acquiritur.

CXVII. Diximus *ſupr. th. 48.* quandoq; etiam Corpore Poſſeſſoris, Animo verò alieno Poſſeſſionem acquiri: ſed illud eſſe irregulare, & non niſi in quorundam favorem ſpecialiter introductum. Nam Poſſeſſio nobis volentibus regulariter acquiritur *l. 53. ff. de acquir.rer dom.* At, ut nos velimus, non eſt in alijs, ſed nobis ipſis, ſeu animo noſtro Donell. 5.*comment.c.10.* Phil. Matthæus *ad l. 118.ff. de R. I. n. 9.*

CXIIX. Ejuſmodi favore ſpeciali donatus eſt Infans. Licet enim ille plenum Animi affectum æque atq; Furioſus non habeat: nec, quid agatur, verè intelligat *§.10.Inſt.de inutil.ſtipul l 9 ff.de acquir. vel om.hered.l.32 §.ult ff.h.t.l 3.C.h.t.* attamen, utilitatis cauſa receptum eſt, ut ipſe tenendi affectionem quamcunq, habens, rei ſibi traditę poſſeſſionem corpore quærat *d l 3.* ejuſq; judicium auctoritate Tutoris ſuppleatur *d.l.32.§.ult.* Borcholt. *de acquir. vel am. Poſſ.c. 3.n.8.& 9.* Donell. 5. *comment.c.11.*

D 119. Et

CXIX. Et ita Infans Tutoris quidem Animo Possessionem acquirit Donell. *d. c. 11.* non autem per Tutorē acquirit sed tutore auctore ipse acquirit *d. l. 32 §. ult.* quia per Tutorem acquiri dicitur, quod ab eo solo acquiritur, pupilli personâ penitus remotâ *arg l. 1. §. 2. ff. de admin & peric. tut. l. 18. §. 2 & ult. C. de jure delib.* Cujac. *ad l.* 34. Phil. Matthæus *ad l. 5. ff de R. I. n. 9* Hic verò Pupilli Infantis persona non removetur: Verum cum ea potius Tutoris persona conjungitur, adeò, ut Infans factum corporale præstando, Tutor judicium perfectum accommodando junctam operam ad Possessionem adipiscendam ambo conferant.

CXX. Hinc nempe evidenter apparet, quare in Possessionis materiâ talis per Tutorem facta suppletio, facilius admittatur, quam in aliis juris articulis *arg d. l. 1. §. 2. ff. de adm. & peric. tut. d. l. 18 § 2 & ult. C. de jure delib.* siquidem hic factum corporale se offert: cujus, cum etiam Infans sit capax, ita fit, ut suppleri tantò magis infirma ejus affectio possit: in cæteris autem nihil, quod perinde in Infantem cadat, & suppletioni locum faciat, reperitur. *Dn.* Obrecht. *d. tract. de Possess. c. 10. th. 374.*

CXXI. Quoniam verò, quando adhuc per ætatem Infans, nec qualemcunq; etiam tenendi affectionem habere potest (forte duobus aut tribus annis vix completis) dici nequeat *ex d. l. 32 §. d. ult ff. h. t.* Infantis judicium, aut affectum animi non plenum suppleri Tutoris auctoritate: quippe qui planè nullus est, nec quoque Tutore auctore huic Infanti Possessionem acquiri posse, consequitur.

CXXII. Ne tamen insigni Possessionum utilitate ille penitus carere cogatur; placuit, ut per Tutorem h. e. & corpore & animo Tutoris ipsis acquiri Possessio queat *l. 1. §. 20. ff. h. t. l. 3. C. eod l. 11. §. pen. ff de pign act.* maximè cùm & alias Tutor, quantùm ad providentiam pupillarem, & commoda hujus promovenda attinet, Domini loco habeatur *l. 27. ff de admin. & peric. tut l. 56. § pen. ff de furt l. 11. § 7 ff. quod Vi aut clam l. 7. §. 3. ff pro empt. l. 157 princ ff. de R. I.*

CXXIII. Eodem modo per Curatorem solum cum Adultis, tum Furiosis quoq; acquiritur Possessio *l. 1. §. 20. ff h t.* Donell *5. comment. c. 9.* Gothofr *ad l. 1 §. 3 ff. h. t.* Nam & ille Domini loco habetur *d. l. 56. § pen. d l. 11. § 7 d. l. 157 princ* & quantum potest, eorum, quos sub cura habet, commoda, augere tenetur *l. 28. § 1 ff. de pact. l. 22. C. eod.* Licet ac-

co-

eo Curator Furiosi à Tutore differ, quod ex illius consensu Furiosus ipse Possessionem nancisci non possit: partim, quia rebus, non personæ datur, ut hujus defectum supplere non possit *l. 20. ff. de ritu nupt. l. 8. C. de nupt.* partim, quia Furiosi nulla omninò est Voluntas sive affectio, quæ supplementum quoddam recipiat *l. 5. & 40. ff. de R. I.*

CXXIV. Tertiò & Animo & Corpore alieno tùm quoq; acquisitio perficitur, cùm per Servos & Filiosfamilias, ignorantibus rerum peculiarium acquiritur Possessio *l. 1. §. 5. l. 3. §. 12. l. 4. 24. 44. §. 1. ff. h. t. l. 31. §. 3. l. 44. §. ult. ff. de usurpat.* & in ipsâ singularum rerum acquisitione non Domini, aut Patris (quæ hoc casu nulla est) sed acquirentium mens & affectio possidendi inspicitur *l. 2. §. 12. ff. pro empt.*

CXXV. Ratio hujus Juris singularis exponitur *in d. l. 1. § 5. h. t.* quia sc. qui servo aut filio peculium habere permittit, eo est animo, ut quicquid ex causâ peculiari ille deinceps apprehenderit, id omne sibi acquiri, & ex suâ voluntate possideri velit: etiamsi in ipsâ cujusq; rei acquisitione novum animi sui indicium non prodiderit. Esset enim admodum molestum, & vel eo nomine ex singulari aliquâ æquitatis ratione temperandū, si domini aliter Possessionem rerum peculiariū acquirere nō possent, quam fortè per singula momenta, species & causas peculiorū inspiciendo *l. 44 §. 1. ff. h. t.*

CXXVI. Et hæc quidem prima fuit ratio, quod ex re peculiari ignorantibus Possessionis acquisitio permissa fuerit. Hoc simul atq; ita receptum erat, postmodum factum est, ut non attenta amplius illâ ratione, omnes omninò ex causis peculiaribus ignorantes possidere cœperint, qui modò sub suâ potestate aliquos peculij administratione donatos habebant, licet talis ipsorum Voluntas, de qua modò dictū, non daretur. Ita namq; ex causa peculiari Possessionē acquirere legimus etiam Infantē & Furiosū *in l. 1. §. 5. l. 32. § ult. ff. h. t.*

CXXVII. Cæterùm neq; non hujus ratio aliqua dari potest. Nā, quamvis verum sit, ob Voluntatis defectum Infantem & Furiosum constituere peculium non posse: si tamen vel Pater pupilli Infantis, aut Furiosi servo peculium habere permisit: Vel Furiosus ipse ante furorem peculium constituit, illud semel rectè constitutum propter Domini furorem aut Infantiam rursus non extinguitur: cum opus non sit, concedi semper à Domino peculium: sed non adimi saltem sufficiat *l. 3 § 3. & 4. l. 7. §. 1 ff. de pecul. fac. § 1. Inst. quib. non est permiss. fac. test.*

 128. Ita

CXXIIX. Ita autem per Filiumfamiliâs (nam in Servo secus est arg.l.1.§.6.ff.h.t. Gloss. ad l.4 ff.h.t. Cujac.25.observ.5.) Patri ignoranti olim Possessio acquirebatur, ut, quicquid ille peculiari nomine apprehendisset, id statim Pater possidere intelligeretur: & filium illum in suâ potestate esse ignoraret: imò etsi ille ab alio tanquam servus possideretur l.4.ff b t. Excepto unico peculio Castrensi vel quasiCastrensi: in quo olim quoq; nihil Pater juris habebat §. ult. per quas pers.cuiq; acquir.tot.tit.ff.& C.de castr.pecul. adeoq; nec Possessionem l.17.§ 2 ff.ad municip.

CXXIX. Hodiè ex Constitutione Justinianæa hoc ad earum rerum Possessionem duntaxat restrictum est, quæ ex re & substantiâ Patris à Filijs familiarum acquiruntur. Cæterarum enim rerum, quæ ex liberalitate fortunæ, aut labore proprio ad hos perveniunt, quia non dominium, sed ususfructus tantùm Patribus debetur §.1. Inst. per quas pers. cuiq; acquir. l.6.princ.C.de bonis quæ liber. utique neque Possessio ad eos pertinet; cum Usufructuarij non possideant auth supr. th. 85.

CXXX. Multò minùs Possessionem Parentibus Filijsfamiliarum acquirũt, si quid ex quocunq; contractu vel titulo contra Parentis voluntatem quæsiverunt: quandoquidem in ijs plenum etiam dominium liberi consequuntur l.8.princ.vers. sive è contrario §.5. vers. filijs autem familias C. de bonis quæ liber. Idem dicendum in cæteris casibus, quibus res pleno jure liberis parentum potestati subjectis, deferuntur Vid. auth excipitur & 2.seqq.C. d.t

CXXXI. Quartum exemplum Acquisitionis, quæ & corpore & animo alieno contingit, est, cum per Procuratorem Ignoranti Possessio acquiritur. Nam & illud utilitatis causa receptum legitur in l.34.§.1.l.42.§.1.l.49.§.ult.ff.h.t.l.1.8.C.h.t.l.47.ff.de usurp. suc.l.13.§.1. l.20. §.ult.ff.de acquir rer. dom.

CXXXII. Et est quidem haud dubiè ideo receptum, quia, utcunque in ipso acquisitionis actu Dominus nullam Possessionis acquirendæ affectionem habeat: & quid agatur, ignoret: ab initio tamen, dùm ex suo mandatu Procuratorem acquirere voluit, futuræ Possessioni animum & voluntatem accommodavit: quæ ex juris benignitate æquè sufficere statuitur, atq; si in ipsâ rerum acquisitione eam modo legitimo interposuisset. Borcholt. de acquir. vel

am.

am Poss. c. 4. n. 30. Donell. *5. comment. c. 8.* Phil. Matthæus *ad l. 118. ff. de* R. *I. n. 11.*

CXXXIII. Unde cum ijs neutiquam consentimus, qui Procuratorem Specialem tantùm, non Generalem Domino ignoranti Possessionem acquirere posse arbitrantur: quia Dominus, constituendo etiam Generalem Procuratorem, ejus mentis fuisse censetur, ut, quicquid iste gerendo quandocunq; acquisiturus sit, sibi acquisitum vellet. Donell. *d. c. 8. Dn.* Obrecht. *d. tract. de Possess. c. 10. th. 401.*

CXXXIV. Ex eâdem quoq; ratione inductum est, ut Erranti per Procuratorem Possessio acquiri possit. Hinc, si Domino quispiam fundum Cornelianum donasset, quem ipse putavit esse Sempronianum, & fundi sibi donati Possessionem voluit Procuratorem acquirere: Procurator verò, non ignorans, fundum Cornelianum esse donatum, eum apprehendat; Dominum & Animo & Corpore suo Possessorem facit *l. 34. §. 1. ff. h. t.* Et hactenus quidem de modis, quibus Possessio alicui acquiritur.

CXXXV. Porrò, quoniam non indistinctè quælibet rerum genera Possessionem recipiant, necesse est, ut de Materiâ quoq; ad accipiendam Possessionis formam aptâ aliquid proponamus. Primò itaq; res, quam possidere volumus, debet esse corporalis *l. 3. princ. ff. h. t. l. 4. §. 27. ff. de usurpat. l. 32. §. 1 ff. de serv. præd. urb.* Nam, quia Incorporalia tangi non possunt *§. 1. Inst. de reb. corpor. l. 1 §. 1. ff. de D. R.* non etiam possunt teneri, ac proinde nec per naturam possideri, *arg. l. 1. princ l. 3. §. 1. l. 8. ff. h. t. l. 153 ff. de R. I.*

CXXXVI. Illud quidem negari non potest, aliquoties in Jure etiam rebus Incorporalibus Possessionem tribui, ut *l. 9. 13 §. ult l. 16. §. ult. l. 34 §. 1. l. 35. ff de hered pet. l. ult. in fin ff. si pars hered. pet. l. 3. ff. si ususfr. pet. l 14. princ. ff. de servit. l. 2. ff. comm. præd. l. 6. § 1. ff si serv. Vind. l. 14. ff. de probat. l. ult. ff de itin. actuq. princ §. 2. Inst. de action. l. 12. in fin. C. de excus. mun.* item, eam in Possessionem corporis, & possessionem juris dividi *l. 10. C h t. l. 2. §. ult ff de precar.* Cæterùm hanc ipsam non veram, sed analogicam quandam Possessionis speciem esse, evincunt aliæ LL. quæ huic Possessioni improprietatis notam apponunt, & idem in

serv.Vind l.20 princ.ff.de serv præd.urb.l.5 §.pen.ff de itin.actuq. priv. fac.l. ult.ff.de servit.

CXXXVII. Secundò res, quam possidere volumus, pro ea à nobis haberi debet quæ in hominum sit commercio. Eximuntur autem quædam commercio ab ipsa naturâ: ut fundus à mari vel flumine occupatus. Hunc enim possideri nō posse, cum per se est evidentissimùm: tùm inde confirmari posset, quod etiam priori Possessori, si in eum statum devenerit, eripiatur, non possessionis modò respectu *l.3.§.17.l.30.§.3.ff.h.t.l.12 §.ult.ff de reb.auct.judic pos.* sed etiam proprietatis *l.23. ff. quib.mod. usufr. vel usu amit.*

CXXXVIII. Quædam commercio hominum eximuntur Juris dispositione: cujus modi sunt res sacræ, religiosæ, publicæ, liber homo *§.6. & 7.Inst.de R.D l.1.princ ff.eod.§.2.Inst.de inutil.stipul l.1.§ 9. ff de obl.& act.* Atq; hæ quoq;, ab eo, qui conditionem earum cognitam habuit, possideri non possunt *l. 30. § 1.& 4.ff.h.t.fac.§.ult. Inst. de empt.& vend.l.6.princ.ff de contrah empt.*

CXXXIX. Ab eo verò, qui justo errore deceptus in commercio illas esse putavit, possideri possūt: id quod de Libero homine multi textꝰ docent *§.4.Inst per quas pers.cuiq; acq § 1.Inst per quas pers.nob.obl. acqu.§.1.Inst.de Usuc.l.1.§ 6 ff.h.t.l 10 princ.& §.4.l.54.§.ult ff. de acqu.rer. dom.l.33 princ.ff.de stipul serv.* De rebus sacris, religiosis, publicis idem probant *d §.1.Inst.de Usuc.l 26.§ 4.C.de episcop aud* Et certè quia *in d. §.1.* quæritur, an res sacra & religiosa usucapiantur, necesse est talē earum Possessionem præsupponi, quam usucapio, sequeretur, nisi singulari modo, quāvis verè possessæ ab usucapione abhorrerent.

CXL. In publicis quoq; rebus hæc distinctio servatur, quòd cum earum aliæ in usu publico, aliæ in patrimonio populi sint *l.6. princ. ff de contrah.empt.l.2.§.4 & 5 ff.ne quid in loco publ.* illæ quidem eo, quo diximus, modò à Possessionis materia excludantur: hæ verò non secus, quàm res privatæ aliæ tàm per servos, quàm liberos homines possideri possint *arg. l.1.§.ult.l.2.ff.h.t.l.9.§.ult.l.10 ff.de Publ in rem act. l. 7.§ 3 ff.ad exhibend.*

CXLI. Tertio res, sive pars rei, quam possidere volumus, debet esse certa *l.3.§.2 l.26.ff.h.t l.32.§ ult.ff.de usurpat.* Quæ enim incerta sunt nec corpore apprehendi possunt: quia per naturam non, nisi res certa traditur & accipitur; nec Animo; quia quod est incertum,

tum, & ignoratur sit nec ne, quid sit aut quale quantumq; sit, animo complecti nequit; *fac.d.l 26.ff.h.t.* Dn.Obrecht.*d.tract.de.Possess.c.2.th.79.*

CXLII. Oritur autem hæc incertitudo, non ex ipsá rerum Naturá. Sed ex Animo sive ignorantia possidere Volentium Donel.*5.comment.c.8.* Dum vel soli volunt possidere, & quæ res sit, quàm possidere Volunt, aut ipsi ignorant, *ut in d l 3.§.2.* aut ignorat etiam is, à quo Possessionem debuissent accipere, *ut in d.l.26.* Vel volunt possidere cum aliis & quota possessionis pars ipsorum sit, exploratum non habent *ut in d.l 32.§.ult ff.de usurp.*

CXLIII. Nec refert tamen; an certi rei pars possideatur pro diviso, an pro indiviso *l.26.43.pri.ff h.t.l. 4.§.1.ff pro empt.* Quia etsi pars, quæ pro indiviso possidetur, corpore sit incerta, & cerni vel demonstrari non possit *d.l.43.princ.* est tamen certa intellectu: dum scitur, quota pars ad aliquem pertineat, tertia, quarta, &c. Borch.*de acquir.vel am Poss c.5.n.6.&.12.* Imo & corpore quodam modo apprehendi potest. Quoniã enim in quibusvis, etiã minimis fundi particulis, tertia vel quarta pars alicujus esse intelligitur, fit ut, quãlibet fundi particulam, eâ mente, quod totam suam partem possidere velit, ingressus, ita corpore acquirat, sicut quivis alius, qui parte rei apprehensâ, totam rem apprehendisse existimatur *per l.3.§.l ff.h.t.* *Dn* Obrecht. *d c.2 th.85.*

CXLIV Quartò si res mobilis est, quam possidere volumus, debet ea per se in custodiam nostram venire, non alii rei, tanquam pars, accedere: singulæ enim res, ex quibus ædificium, navis, &c. constant, ut tabulæ, tegulæ, columnæ, non possidentur. *dict supr. th 40.* Borcholt. *d.c.5.n.18 & seqq.* Donell.5. *comment.c.9.*

CXLV. Quintò, res quam possidere volumus, debet esse vacua. Neq; enim fieri magis potest, ut duo eandem rem in solidum

dere *l.1.§.15.l.36.ff h.t l.16 ff.de usurpat.* & Usufructuarius, qui & ipse naturaliter possidere videtur *l.12.princ. ff.h.t.* Borcholt. de acquir. vel *am.Poss.c.6.n.27.& 29.& seqq.*

CXLVI. Per Vacuam autem rem hic non ea solummodò intelligitur, quæ jam tempore, quo Possessor acquirere volut, vacabat: de cujus speciebus *supr. th. 45.* sed in genere, quæcunque in ipso acquisitionis actu vacare cœpit, & ab altero nec animo, nec corpore ampliùs possidetur, aut detinetur Gloss. *in l.7.C.h t.* Menoch. remed. *13.recup.Poss.n.4* P. Frider. *de caus. & mater. Possess c.7. n. 1.* qualis est quævis res nobis à Possessore, animum possidendi dimittente, tradita *per l.34 princ.ff h.t.l.18.pr.ff.de Vi & Vi arm* imò qualis etiam est res priori Possessori invito per Vim erepta *Dn.* Obrecht. *d.tract. de Possess.c.8. th.324.*

CXLVII. Quod si verò quis ingreditur in possessionem, quæ ab altero Absente animo retinetur, quamvis ingrediatur ea mente, quod Dominum velit possessione sua dejicere: tamen Possessioné veram non adipiscitur: quia ea res non est vacua: sed animo adhuc ab alio possessa: cui etiam, utpote absenti Possessio illa adimi nequit. *l.3.§.7.l.25.§.1.l.46.ff h.t.* Secus tamen est in rebus mobilibus, quarum Possessione quis ignorans spoliari per furtum aut rapinam potest *l.47 ff.h.t.*

CXLIIX. Insuper ne volente quidem veteri Possessore alius cum eo in solidum eandem rem possidere potest. Si enim ad veram & naturalem maximè rei Possessionem respicimus; refragatur dicta ratio in *l.3 § 5 ff.h.t.* Si ad Ascititiam & solo Animi ministerio suffultam, ea repræsentare debet veram illam & corpore & animo acquisitam. Artis enim fictio naturam imitatur *§.4 Inst. de adopt.* Fingamus ergò, priorem Possessorem, cum Animo possideat, etiam corpore possidere, & omnes rei partes possidere: quod alien quæso in re spatium relinquetur, ut videri posset, corpore possessionem apprehendere *Dn.*Obrecht *t.d.c.8.th.*328.

CXLIX. Quamvis autem duo eandem rem possidere nõ possint: potest tamen ex duabus causis eandem rem unus possidere *l 3 §.4 ff. h.t.l.1.§.1 ff.pro suo.* Quod ad hoc prodesse notant Dd. ut ex una causâ in judicio de Possessione victus, non prohibeatur de eâdem agere ex alia Donell. *5.comment.c.16.Dn.*Obrecht. *d. tract. de Possess. th.* 507.

150. Modò

CL. Modò non ipse sibi aliquam causam, aut possidendi titulum affingat. Nam si nemo causam Possessionis sibi mutare potest *l.3 §. 19.l.19.§.1 ff.h.t l.5.C.h.t l.33.§ 1.ff de usurp l.2 § 1.ff.pro hered.l.1.§.ult.ff.pro donat.l 6.§.pen.l.ult.princ.ff de precar.* neq; hic efficere poterit, ut primæ causæ, ex qua jam possidet, propter nudam suam opinionem accedat altera: sed expectet, necesse est, donec extrinsecus ipsi ab alio nova possidendi causa præbeatur *juxta d.l.5 C h t.*

CLI. Restat tandem, ut de Possessionis acquisitæ effectibus pauca adjiciamus. Quorum plurimi quidem ab Interpretibus passim inculcantur: Nobis verò de præcipuis duntaxat acturis ita dividendi esse videntur, ut alij omni Possessioni dicantur communes: alij Civili, quæ cum Animo Domini conjuncta est, proprij.

CLII. Primus effectus, omni Possessioni competens, est, quod Possessor rem possessam sibi habeat *dict. supr. th. 7. fac: l. 2. §. 28. ff. ne quid in loco publ.* Qui enim possidet, jus in re habere dicitur. P. Frider. *de caus. & mater. Poss. c 8. n. 1.* licet non ut dominus, sed ut non dominus possideat: cùm & dominus, & non dominus habere dicatur. *l.38.§.9.ff. de V.O.l.188 princ ff.de V.S.l 1.§.5 ff.h.t.*

CLIII. Secundus effectus est, quod Possidens in dubio præsumatur aut esse dominus *arg. l.1 §.1.ff.famil ercisc.* aut certè suæ Possessionis, diuturnæ præsertim, legitimum habere titulum cum bona fide conjunctum. Wesenb. *in parat ff. h.t.n.7.* Mynsing. *ad § retinendæ. 4. Inst. de Interd. n. 12.* P. Frider. *de caus. & mater. Poss. c 9. n. 13 21. & 22.* Unde traditur, quod lite pendente à Possessore in alium (Seque-

128. *princ.l.154 princ.ff.de R.I.c.in pari 65.de R I in 6.* Hinc videmus & in causis civilibus, cum petitur probare non potuit, rem suam esse, pro Possessore pronunciari: quamvis nec ipse justam causam possidendi habeat §.4.*Inst.de Interd.l.24.ff.de R.V.l.ult.C.eod l.2.C.de probat. l.4 C.de edendo.* Et in delictis, cum utriusq; & dantis & accipientis turpitudo versatur, potiorem esse causam possidentis: neq; ab eo, quod datum est, repeti posse *l.3 ff.de condict.ob turp.cauf.*

CLVI. Quintus effectus est jus resistendi propriâ auctoritate cunctis, qui Possessioni impedimentum objicere, aut ea privare aliquem conantur; adeo ut dejectus quoq; in continenti h.e. ipso congressu eam de facto recuperare possit *l.1.§ 27.l.3.§.9 ff.de Vi & Vi arm.fac.l.29.§.1.ff ad L.Aquil.* etiam si dominus sit, qui dejecit, aut dejicere voluit. P.Frider. *d c.9.n.16.*

CLVII. Sextus effectus est usus Interdictorum, sive illa pro retinendâ Possessione comparata sunt *l.1.§ ult.l.2.ff uti possid.* sive pro recuperandâ *l.1.§.30.l.12.18.ff.de Vi & Vi arm.* Unde Creditori etiam, qui pignus possidet, Interdicta Possessoria dari, docet Gloss. *ad l.pen.§ 8.ff.uti possid.* Cujac. *9.observ.33.* P. Frider. *d c.9.n.2.* Et in eo Possessores à nudis Detentoribus differunt, quibus Interdicta non dantur *l.1.§ 10.l.ult.ff.de Vi & Vi arm. l.3.§.7. & 8.ff.uti possid* excepto Usufructuario, in quo hæc ratio specialis militat, quod, quia omne rei emolumentum ad eum pertinet, in plerisq; juris partibus pro Domino habeatur Cujac. *d.9.obs.33.*

CLIIX. Ex ijs effectibus, quos sola Civilis Possessio producit, est acquisitio Dominij. Et ita rerum, quæ nullius sunt, alicujus autem esse possunt, statim Domini efficiuntur, qui primo Possessionem illarum sunt nacti *l.1.§.1.ff.h.t.§.12.Inst.R D.l 3.princ.l.7.§.3.l 30 §.ult.ff.de acquir rer.dom.* Rerum autem, quæ alterius sunt, & transferendi animo ex causâ ad translationem dominij habili traduntur, ita apprehensâ possessione etiam dominij ratione accipientium fiunt, si Tradens sit Dominus, aut vice Domini fungatur *l.20.princ.& § ult.ff.de acquir rer.dom.l.11.§.2.ff.de act.empt.fac.l.8.C.h.t.*

CLIX. Si verò alius fuerit Tradens, dominium quidem non transfertur in Possessorem novum *arg. l.54.175.§.1 l.177.ff.de R.I.d.l.* [illegible] *ff.de acquir rer.dom* transfertur autem Usucapiendi conditio [illegible] *r quæ pers.cuiq; acquir.l.74 ff.de contrah.empt.* Quæ secundas.

dus effectus peculiaris est Possessionis cum opinione Domini conjunctæ. Et de jure Civili sufficit ad hunc effectum consummandum, vel ab initio ejusmodi opinionem habuisse, licet postea scientia rei alienæ superveniat *l.48. §.1. ff. de acquir. rer. dom. l. pen. ff. pro empt. l. un. C de usucap. transf.* quia non ratio obtinendæ possessionis, sed origo nanciscendæ inspicienda est. *l.6. princ ff. h.t.* Jure tamen Canonico, quod in hoc puncto prævaluit, omni tempore bona fides, & rei alienæ ignorantia exigitur *c. ult. ext. de præscript.*

CLX. Tertius effectus huic Possessioni proprius est jus percipiendi fructus. Nam quo ad hos bonæ fidei Possessor loco domini penè est, & pro adhibita cura & cultura suos facit statim, atque à solo fuerint separati *§.35. Inst. de R. D. l.28. §.1 ff. de usur. l. 48. princ. ff. de acquir. rer. dom. l.13 ff. quib. mod. usufr vel usus amitt. l.1. § 3. ff. si ventris nom. mulier. in possess. miss. l 22. C. de R V. l. 2 C si quis ignor. rem minor. esse.* Quod tamen non, sicut de jure Usucapiendi dictum est, tamdiu subsistit, quamdiu Possessio durat: Verùm simul atq; Possessor rem cognoverit, esse alienam, finitur: quia fructus percipere ad factum pertinet: & tot sunt acquisitiones, quot sunt fructuum perceptiones *l.25. §.1 l.48. §.1. ff de acquir. rer. dom. fac. l.*